

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in sprava: Ljubljana, Franklinska ulica 6/I. Receptov ne vračamo. Neprankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letna 60 Din za inostranstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davok posebej. Pošt. čk. reš. 11.153. Telefon 3112

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Na praznik uedinjenja

Niso se še posušile naše solze, naša srca so še polna tuge in žalosti za blagopokojnim kraljem Mučenikom, in že smo tik pred prvim decembrom.

Jurij Petrovič Karadorde

Praznik našega narodnega osvobodjenja in uedinjenja nas je že 16 let združeval v spodbudi za resno in stvarno delo, za narod, združeval nas je v mislih na davno preteklost in vse borbe jugoslovanskega naroda za svobodo in uedinjenje. Letos pa bodo vse naše misli, vse naše duše združene ob spominu Nanj, ki je toliko žrtvoval za svoj narod, ob spominu na Njegova prizadevanja, njegove borbe in žrtve za edinstvo jugoslovanskega naroda.

Sredi junaške Šumadije se dviga nad Topolo Oplenac s svojo krasno cerkvijo, zadužbino kralja Petra Velikega Osvoboditelja in grobnico rodbine Karadordevi. Tam počiva Karadorde, veliki junak, ki je ravno v tej okolici postavil najtrdnjše temelje, na katere so poznejši rodovi gradili zgradbo svobode in uedinjenja vsega jugoslovanskega naroda. Njemu nasproti je grob kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja, ki je v času svojega vladovanja osvobodil ogromno večino jugoslovanskega naroda.

In danes je med temi belimi zidovi cerkve sv. Đorda na Oplencu tudi že poslednji dom blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Tja uhajajo naše misli na praznik uedinjenja in naše duše tre neizmerna bol, ko se klanjamo nad preranim grobom Njega, ki je bil simbol našega narodnega uedinjenja. — Bil je izvršitelj stoletnih sanj vseh delov jugoslovanskega naroda, a moral je pasti kot izvrševalec svojih idealov, pasti za veličino Jugoslavije.

Že površen pregled naše narodne zgodovine nam kaže neprestano stremljenje za uedinjenjem vseh Jugoslovancev v močno enotno državo. Od generacije do generacije prehaja ta ideja. Včasih se pojavlja kot neutešljiva želja celotnega naroda, včasih kot misel posameznikov, a včasih kot ideja zaprta v dušah idealnih delavcev, ki išče ob vsaki priliki izhoda in spontanega poudarka. Med našim narodom so nastajale države, ki so skušale združiti posamezne dele našega naroda in tudi dosegle v tem pogledu vidne uspehe, toda mogočni vladarji posamezniki niso imeli sebi enakih naslednikov in zaradi tega so propadle tudi njihove države.

Kako velika je bila želja Jugoslovancev po združitvi v enotno državo nam kažejo poskusi kralja Sama, Ljudevita Posavskega, kralja Tvrdka, Karadorde. Med idejne iniciatorje in propagatorje ideje uedinjenja v preteklem stoletju smemo prištevati Valentina Vodnika, Ljudevita Gaja, Stanka Vraza, Dositeja Obradovića, Josipa Jurija Strossmayerja in neštete vrste idealnih borcev, ki so žrtvovali vse za uresničenje ideje uedinjenja vseh Jugoslovancev v skupno državo.

Preko albanske Golgote je moral srbski narod in z njim zmagovalec pri Kummanovem in maščevalec Kosova. Toda po ogromnem in nepopisnem trpljenju je zasijala našemu narodu zarja svobode. — Na čelu jugoslovanskih čet se vračata kralj Peter Osvoboditelj in njegov sin, takrat regent Aleksander, kot zmagovalec v domovino. — Vračata se kot izvrševalca nešteti, stoletja trajajočih prizadevanj našega naroda.

Več stoletij trajajoče želje in upi vsega naroda so se uresničili, ko je blagopokojni Viteški kralj Zedinitelj proglasil 1. 1918. uedinjenje vseh Jugoslovancev. In ravno On je moral žrtvovati svoje življenje za našo skupno domovino, za svoje ideale, za edinstvo naroda.

V teku svojega vladanja, kot regent in kot kralj Jugoslavije, je pokazal blagopokojni kralj Mučenik, kakšno mora biti

Nj. Vel. kralj Peter I. Veliki Osvoboditelj

delo za narod in državo. Ravno ker je v balkanski in svetovni vojni okusil vse gorje vojne vihare, je bilo posvečeno njegovu delu zadnjih let ideji svetovnega miru. V službi te ideje se ni strašil naporov in dela, marveč je, da ustvari boljše bodočnost svojemu narodu, potoval v Turčijo, Grčijo in Bolgarijo. Dobro se je zavedal, da se more le v miru pravilno razvijati naša država, da more le v miru stopati naš narod korak za korakom do končnega cilja popolnoma konsolidirane države, v kateri ves narod v zadovoljstvu služi samo eni ideji — ideji složnega dela za skupne koristi.

Na zadnjem koraku, tik pred uresničenjem svojih idealov je padel kot najdragocenejša žrtev krute usode.

Umrli je kralj, toda ostala nam je država, ostal je narod in tu je naše delo nujno potrebno.

Učiteljstvo je že v predvojni dobi mnogo delalo in žrtvovalo za jugoslovansko idejo, delalo je in pripravljalo teren za narodno osvobodjenje in uedinjenje. V povojni dobi je s svojim resnim in stvarnim delom med narodom mnogo pripomoglo h konsolidaciji razmer. Za svoja nešteta prizadevanja, za delo in tudi uspehe je prejelo priznanje z nazivom: »Steber jugoslovanskega nacionalizma«. Tudi v bodoče hoče dokazati, da se niti za las ne umakne s svoje točno začrtane poti.

Raznovrstni kulturni problemi nam zastavljajo vedno nove naloge, ki pa so le nadaljevanje izvrševanja starih. Tem nalogam hočemo in tudi moramo posvečati največjo pažnjo. Kulturna dedščina, ki jo je naš narod prevzel iz prejšnjih časov je zelo raznolika, ker smo pač v preteklosti živeli v različnih kulturnih

razmerah. Naše narodno edinstvo in potrebe celokupnega naroda zahtevajo, da se odstranijo vse razlike. Učiteljstvo je v prvi vrsti poklicano, da posveti vso pažnjo delu za odstranitev vseh razlik in deluje na to, da se čim prej in čim bolj približamo vsaj enotni osnovni izobrazbi naroda, da čim prej usposobimo naš narod za kulturno enotnost.

Izoblikovanje kulturne enotnosti naroda začnemo ravno pri osnovni izobrazbi v narodni šoli. Radi tega moramo tudi ob tej svečani priliki poudariti, da je šola učiteljsko stremljenje od 1. 1918. za tem, da se naj v tem pogledu ustvari solidna baza za nadaljnje delo. Zdrav in v osnovni izobrazbi dobro podkovan naraščaj nam more nuditi najboljšo garancijo za pravičen razvoj našega naroda v bodočnosti. Delo med narodom, grajeno na take trdne temelje, more postati najkrepkejša opora za razvoj prave nacionalnosti, za razvoj konstruktivnega nacionalizma.

Mnogo so žrtvovali naši predniki za svoj narod in v pogledu požrtvovalnosti nam morajo biti za vzor v vsakem pogledu. Ob tej trditvi in ob prvi proslavi našega uedinjenja po žalostni smrti kralja Mučenika si moramo postaviti kot geslo te njegove, za razvoj našega naroda velike pomembne besede: »Jugoslavija bo dostojna slavni zmagi, ako vzgaja svoja pokolenja na večnih primerih naših nacionalnih mučnikov in junakov«. In danes prištevamo tudi Njega že v vrste najslavnejših jugoslovanskih mučnikov in junakov. Ravno On nam je najsvetlejši vzor dela in požrtvovalnosti za skupne narodne interese. — Zapustil nam je plod svojega prizadevanja, zapustil nam je svoje ideale za katere je živel, za katere je žrtvoval vse svoje delo.

Nj. Vel. Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj

Resnost časa zahteva od nas, da se ob prestopu v 17. leto naše svobodne in uedinjene domovine zavedamo svojih dolžnosti. Vsak posameznik, kakor tudi ves stan mora biti pripravljen žrtvovati vse svoje delo v korist skupnosti.

Ako hočemo doseči s svojim delom one uspehe, ki so potrebni za popoln predelek naše domovine Jugoslavije, in ki bodo pripomogli vsakemu posameznemu članu našega naroda do one intelektualne stopnje, ki mu je nujno potrebna za popolno gospodarsko osamosvojitve, tedaj moramo imeti mir. Potreben nam je mir v notranjosti naše države, potreben tudi svetoven mir, za katerega je moral žrtvovati svoje življenje kralj Zedinitelj. Vsaka tudi najmanjša nesloga med narodom je velika ovira stvarnemu in resnemu delu. In zato mora iti naše stremljenje prvenstveno za tem, da bomo svoje kulturno in gospodarsko delo med na-

rodom usmerili tjakaj, kjer smo si zagotovili ali priborili s slogo med ljudmi najplodnejša tla za uspehe. — Sloga nam je tudi neobhodno potrebna, da ohranimo

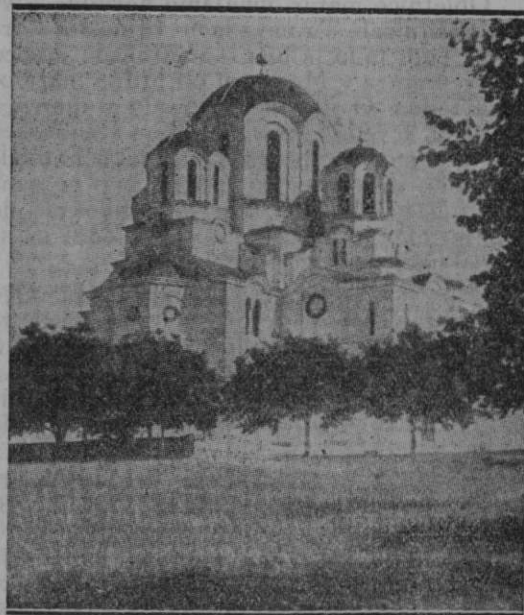
Nj. Vel. kralj Peter II.

vse, za naš narod tako potrebne in s težkimi borbami pridobljene dobrine.

Naše uedinjenje ni nastalo spontano, marveč je plod večstoletne borbe. Tudi ni uedinjenje delo poedincev, marveč so ga stoletja ustvarjala mnoga narodova pokolenja. Vzrastlo je iz tal, napojenih z mučeniško in junaško krvjo, a uspevalo bo le z resnim delom vsakega posameznika in nas vseh.

Letos praznujemo prvič praznik uedinjenja pod vladjo našega mladega kralja Petra II. Roka usode je posegla tako odločilno v njegovo življenje in ga postavila še tako mladega, tako neizkušenega na čelo jugoslovanskemu narodu, postavila ga za krmilarja jugoslovanske države. Ravno dejstvo, da ne more, ker pač še nima življenjskih izkušenj, vladati sam, nam nalaga še večjo nalogo, da se danes strnemo vsi v močno in nerazdružljivo falango okoli svojega mladega vladarja in prisegajoč mu zvestobo zaobljubimo, da bo vse naše delo, ves naš trud in vse naše prizadevanje posvečeno le koristim naroda, koristim države.

Učiteljstvo je s svojim dosedanjim delom pokazalo, da je pravilno doumelo veličino jugoslovanskega narodnega uedinjenja in tudi v bodoče hoče služiti tej ideji, služiti onim velikim idealom, za katere so živeli in umirali najplemenitejši možje v zgodovini jugoslovanskega naroda.

Cerkev sv. Đorda na Oplencu

Žrtve prednikov naj nam bodo vzor in naše delo ne bo težko. Vzor naj nam bo največja žrtev Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je s svojo smrtjo dal življenjski pečat našemu uedinjenju.

Združeni v delu za srečno bodočnost našega naroda kličemo:

Čuvati hočemo Jugoslavijo! —ž.

Pred zborovanji

Po daljšem odmoru se bomo zopet začeli zbirati na naših sreskih zborih k delu in snovanju novih smernic in v prospeh našega stanu in za napredek naših šol.

Ob teh prilikah si bomo ponovno predložili nepopravljivo izgubo, ki je zadela narod in državo po Marsejskem zločinu, ki nam je ugrabil najvišjega pokrovitelja našega šolstva in narodove prosvete.

Ponovno se bodo odprle rane, ki so bile zadane učiteljstvu, v katerega je stavil pokojni kralj toliko zaupanja, da ga je nazval stebel nacionalizma in žarišče narodove prosvete.

Ponovno bomo videli pred seboj svojega vzornika in vodnika, ponovno si poklicali v spomin vsa njegova prizadevanja in neumorno delo, za srečo, mir in napredek svojega naroda.

Ponovno se bomo poglobili v njegovo globoko občuteno oporoko! Kolikokrat smo že slišali, čitali in ponavljali Njegove poslednje besede, Njegovo zadnje naročilo in zapoved. Na naših zborih si bomo ponovno predložili to veliko besedo in se vanjo poglobili, pa začrtali pota, po katerih nam je hoditi, da bomo v polni meri izvršili dano naročilo.

On sam nam je pokazal smer, ko nam je napisal pismo v katerem nam je že v svojem življenju proroško razodel skrivnost svoje oporoke. Učitelji naj bodo stebel nacionalizma in žarišče narodove prosvete.

Ljubezen in udanost do viteškega kralja, skrb za blagor in moč naše skupne domovine, so one sile, ki nam dajejo moči, da nam vestno in dosledno vršili in izvršili svoje znanje in s tem najlepše izpolnjevali njegovo oporoko.

Za čim uspešneje izvršitev kraljeve oporoke pa nam je treba čim večje povezanosti in skupnosti, pravega tovarištva, ki se vidno in izrazito javlja v naši skupni organizaciji. Naše »Udruženje«, katerega je veliki pokojnik visoko cenil in od njega pričakoval, da bo storilo vse kar je potrebno in koristno za narod in državo, ni organizacija zaradi zunanje bleske, je delovna edinica, ki družijo brez razlike vse narodne učitelje v krepko in neklonljivo armado. Ta armada, hoče z vso odločnostjo sedaj in v bodoče korakati po začrtani poti, ki je povsem skladna s cilji in zahtevami blagopokojnega kralja.

Mi hočemo in moramo, da se vsi do zadnjega pripadnika našega stanu oklenejo te skupne organizacije, da bomo še jačji kot do sedaj v stanu vršiti svoje poslanstvo.

Nikoli ni bila rožnata naša pot, ni nam gladka danes, ovire so nam bodo stavile tudi v bodočnosti. Tu nam je dal zopet vzgled naš kralj, ki je padel na potu dela. Odločno kot strnjena falanga naprej za svojimi cilji ne glede na levo in desno, v zavesti, da smo na pravi poti. Ne iz koristi posameznika, za dobro celokupnosti, za koristi vsega naroda in celokupne domovine gre naša pot.

Po kraljevih besedah naj bo učiteljstvo stebel pravega nacionalizma in žarišče narodove prosvete. To so besede mučenika, ki je delal in se žrtvoval za svoj narod. Ako hočemo biti verni izvršilci Njegove oporoke, je potrebno, da stopimo z narodom, se v njem ukoreninimo in z njim nosimo vso težo današnjih dni, ga bodrimo in dvigamo v trdni zavesti in prepričanju, da smo vsi državljani ene države, ki moramo živeti in služiti eni ideji; moči in skupnosti naše domovine.

Težki časi pa nam narekajo še prav posebno skrb za gospodarski dvig našega naroda. Naloga je prav v teh časih težka, pa nujna. Vse lepo in dobro se razvija uspešno le na dobri gospodarski osnovi in blagostanju. Revščina in beda sta začetnika nereda in nezadovoljstva. Zato naj bo v bodoče naloga našega prosvetnega dela med narodom skrb za

gospodarsko dviganje. Temu vprašanju moramo posvetiti prvo skrb vsi, ki čutimo zmožnosti in imamo potrebno znanje.

Ako hočemo močno državo, je treba, da ji pomagamo h gospodarski moči in neodvisnosti. Gospodarsko jak narod bo sprejemljiv za vse lepo in dobro.

Učitelji ne moremo slediti trenutnim vplivom, naša pot mora biti trdno začrtana. Njeno izhodišče mora biti šola. Šola je naša osnovna baza, ki ustvarja vse pogoje in zida temelje, na katere moremo staviti trdno in neporušljivo stavbo.

Šola je temeljno žarišče narodove prosvete, zato moramo v njej prvenstveno zastaviti vse sile in zmožnosti, ki bo njeno delo začelo med narod, da bo začutil, da mu je narodna izobraževalnica pravo ognjišče, ki razširja svojo ogrevajočo silo v zadnjo kočo.

Šele, ko smo v šoli postavili trdne temelje, se bomo lahko in z uspehom obrnili do naroda samega in ga porabili in pritegnili k

Socialno delo „Jadranske straže“

Kot ni dovolj imeti morje, temveč ga je treba izkoristiti, tako tudi ne zadošča biti član JS, ostati pa neupočen o njenem programu in njenih težnjah, o njenem delovanju in njenih uspehih ter stvari motriti le od strani. Treba je dejansko poprijeti ter s sodelovanjem soodločati pri načrtih in njihovi izvedbi, da bo naše skupno delo res rodilo sad, kakršnega vsi od njega upravičeno pričakujemo.

In jugoslovski učitelj in učiteljica iz lastnega notranjega nagiba v polni meri vršita to vzvišeno nacionalno dolžnost, osobito še v Dravski banovini. Z njihovo pomočjo se je »Jadranska straža« v teku svojega dvanaestletnega obstoja že močno afirmirala med jugoslovanskim narodom. Potrebna pa je še vedno intenzivna propaganda, dokler ne bo slednji naš sodržavljan prepričan o važnosti morja ter prežet v dno duše z ljubeznijo do jugoslovanskega Jadrana.

Morali bi se v tem učiti pri velikih pomorskih narodih in se vzgledovati nad državami, ki imajo manjšo in manj razvito obalo od naše. Sklonimo glave pred bratsko Poljsko, ki ima komaj dobrih 70 km obale in se zavidljivo razvija v pomorsko silo! Kaj so dosegli Nizozemci in Danci s pomorsko zavestjo in kaj dosežajo bratje Čehoslovaki, ki morja niti nimajo, imajo pa svoje pomorsko udruženje, izdajajo svoj pomorski list, romajo vsako leto na naš Jadrani kot v obljudeno deželo ter si postavljajo ob njem leto za leto nove domove!

Tudi Jugoslovani so se v svoji kontinentalni miselnosti že močno preorientirali. Tudi oni zahajajo vsako leto v večjem številu na morje, gradijo si ob njem domove in pošiljajo doli svojo dečo.

»Mladino na morje, saj sta morje in mladina naša bodočnost!« To devizo si je postavila tudi »Jadranska straža« ter takoj tudi pričela z izvajanjem svojega velikopoteznega načrta. Omogočiti je treba mladini, da v nekajdnevni izletih, ali ob daljšem letovanju na morju spozna in vzljubi ta življenjski faktor naše domovine. V živem stiku z njim se bo naša mladina ogrela za svoje jugoslovansko morje in ob njegovem neskončnem obzorju jo bo prešinila zavest o neobhodni življenjski važnosti Jadrana za moč in veličino jugoslovanske države, tega tako važnega činitelja miru in kulture na Balkanu in v Evropi.

Naše pomorsko udruženje ima že več domov ob Jadrani. V njih uživajo predvsem člani Podmladka Jadranske straže vse ugodnosti. Tudi odraslim članom JS je v teh domovih olajšano bivanje ob morju. Vsi ti domovi so nastali s podporami in volili bogatih predelov naše države.

izobraževanju, upoštevajoč vedno njegove gospodarske in socialne prilike ter kulturne potrebe.

Predložimo si, če je bilo naše dosedanje delo povsem dobro, če nismo preveč cepili svojih sil, ne glede na potrebe naroda, svojih zmožnosti in sposobnosti. Mnenja smo, da moremo ustvarjati nekaj resnično dobrega in trajnega, le v enem področju, za katerega smo usposobljeni. Vsakdo naj zato zastavi svoje sile tam, kjer čuti največ zmožnosti in sposobnosti. Le dosledno in s preudarkom izvršeno delo rodi dobre in trajne uspehe. Vse povprek načeto, pa nikjer poglobljeno in do temelja izvedeno, je zidano na pesek, ki se vsak čas lahko poruši.

Ker pa hočemo trdno zidati in tako graditi, da bomo vredni oporoke umirajočega kralja, je naša dolžnost, da na naših zborih premotrimo naše dosedanje delo v šoli in med narodom in si ponovno začrtamo smernice in pota po katerih bomo uspešno in brez motenj vsi in složno vršili veliko poslanstvo, da bomo resnični stebri pravega nacionalizma in žarišča zdrave narodove prosvete.

Slovenci — jadranski stražarji — trenutno še nimamo lastnega doma ob Jadrani, zbiramo pa pridno v socialni sklad, ki je bil v ta namen ustanovljen, in upamo, da bo tudi naša beseda kaj kmalu postala zid ob našem morju.

Meseca maja lanskega leta se je na osnovi sklepa eksekutive Oblastnih odborov JS v Ljubljani in Mariboru ustanovil za teritorij Dravske banovine pri Oblastnem odboru JS v Ljubljani socialni sklad JS.

Njegov namen je (§ 2. pravilnika) vršiti med članstvom JS in tudi sicer socialno službo, zlasti pa mu je namen ustanovitev ter vzdrževanje Jadranskega doma na primernem kraju ob Jadranskem morju. Tam bi v prvi vrsti mladina imela priliko utrjevati si svoje zdravje, v njem pa bi našli o priliki izletov na morje zavetišče tudi odrasli člani JS iz področja dravske banovine. Dalje je namen sklada pripravljati tudi na drugih primernih mestih vzorna prenočišča za člane JS, oziroma PJS, izletnike na morje, opremljati siromašne člane PJS z obleko (predvsem z uniformo PJS), udeleževati se drugih socialnih akcij v prilogi mladine in odraslih ter nuditi pomoč svojim članom, ki se nahajajo v bedi.

Da se čim prej uresniči glavni namen, to je, dom ob Jadrani, zbira sklad sledeče prispevke (§ 3. pravilnika):

- mesto — v znesku 10.000 Din. Darovalec ima pravico določiti vsakoletno uporabo tega mesta. Njegovo ime bo vklesano v dom.
- postelja — v znesku 2500 Din. Na postelji medeninasta tablica z imenom darovalca.
- temeljni kamen — 1000 Din. Darovalec prejme večjo diplomu.
- kamen — 250 Din. Darovalec prejme malo diplomu.
- ogranek — 100 Din. Za to se izroči navadno potrdilo.

Ostala sredstva si nabira sklad iz prostovoljnih prispevkov in volil, brezobrestnih posojil, javnih podpor, izkupička kolekov JS, udeležbe na izkupičku blaga, ki se prodaja v prilogi JS, čistega dobička od prodaje propagandnega materiala, razglednic, slik, žalnih znakov, napisnih tabel, zastav itd. ter slednjich iz dohodkov prireditve posameznih organizacij JS v Dravski banovini in sicer najmanj 50% istih dohodkov, od česar se mora uporabiti za zgradbo doma dve tretjini, ostalek pa za izlete.

Poudariti moram, da so se pozivu JS v Ljubljani odzvale mnoge naše občinske uprave, privatniki ter tudi zavedni naši Pomladki, ki so vsi po svojih skromnih močeh pri-

spevali za dom slovenske dece ob Jadrani. Povabilu Sekcije PJS v prvi njeni okrožnici, naj bi letos vsak Pomladkar JS prispeval za dom po en dinar, so se že odzvali mnogi bratski Pomladki v celoti. (Priobčevali bomo njihova imena od prihodnjič dalje v našem listu.)

Tovarišice in tovariši, opozorite na to tudi Vaše Pomladke! Vsi za enega, eden za vse si hočemo zgraditi svoj dom ob morju. Z razpečevanjem gori naštetih predmetov se tej akciji lahko zelo odpomore.

Tako Oblastni odbor JS kot Sekcija PJS se v polni meri zavedata važnosti lastnega doma ob Jadrani in čim bolj uspeh izletov naše mladine na morje, zato sta tema dvema življenjskima faktorjema mlade naše organizacije posvečala vso skrb in vse napore. Uspehi niso bili popolni, vendar za prvo leto zadovoljivi. Od napredka organizacije zavise tudi njene ugodnosti, ki jim bo tudi v bodoče posvečena največja pozornost.

V teku svojega šolanja mora vsak Pomladkar in vsaka Pomladkarica vsaj enkrat na morje! Že v preteklem šolskem letu se je pričelo z izvajanjem tega programa. V svojem prizadevanju, da postavita že v letošnjem poletju lastno kolonijo Jadranske straže, Oblastna odbora JS v Ljubljani in Mariboru radi pomanjkanja sredstev še nista uspela, pač pa so se izvršile že vse predpriprave za bodočo kolonijo, ki naj bo dovolj obsejna, moderna in vsem higijenskim zahtevam odgovarjajoča.

Da pa organizirana mladina ne bi morala pogrešati dobrin morja zaradi pomanjkanja lastne kolonije, se je OOJS v Ljubljani za svoje člane poslužil v letošnjem poletju priznane kolonije Kola jugoslovanskih sester v krasnem domu Franje Tavčarjeve v Kraljevi. Tam je omogočil Oblastni odbor skupno s svojimi poštvovalnimi Krajevni odbori v avgustu enomesečno letovanje 55 otrokom, članom PJS, v starosti do 16. leta. Izdanih je bilo v ta namen preko 30.000 Din podpore. Letovala je mladina iz Ljubljane, Sevnice, Trbovelj, Dola pri Hrastniku, Novega mesta, Litije, Jesenice, Radovljice, Metlike, Ježice in Borovnice. Po enem mesecu so se letovalci povrnili krepki in zdravi, pridobili so na teži in vsi so polni hvale ter prežeti ljubezni do morja.

Socialni sklad je s svojo podporo blizu 15.000 Din omogočil tudi 31 Podmladkom JS v banovini veždnevni izlet na naš Jadrani.

To so bili skromni začetki, ki obetajo v tekočem letu še mnogo večji razmah, saj sta naša socialna delo JS in njegove namere Najvišje priznanje v dovoljenjem, da se socialni fond za zgradbo doma ob Jadrani ter za podpore PJS za letovanje in izlete na morje preimenuje v »Mladinski sklad viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«, kot je to soglasno sklenila 11. oktobra t. l. žalna seja OOJS v Ljubljani v počastitev spomina blagopokojnega vladarja. Oblastni odbor JS je istočasno votiral v ta sklad znesek 50.000 Din.

Pridobivajmo po svojih močeh dobrotnikov za naš dom!

Dom Jadranske straže ob obali jugoslovanskega Jadrana, zgrajen za žrtvami celokupnega slovenskega prebivalstva v spomin kralju Zedinitelju, bo pač najlepši, najiskrenejši in najglasnejši pomnik sedanjim in poznim rodovom, kako je narod ljubil svojega velikega Kralja ter izvrševal njegovo oporoko: Čuvajte Jugoslavijo! Viktor Pirnat.

Modno suknjo

iz kvalitetnega dubla, prvovrstno izdelano, v gladkih in diagonalnih vzorcih — kupite za

Din 590.- **FRAN LUKIČ**
p r i **STRITARJEVA ULICA**

Velika izbira!

Pozabljena zanimiva obletnica mature

Učiteljski maturanti iz l. 1875.—1885.

Obletnice matur obhajamo navadno o velikih počitnicah. Ta navada je že prešla v tradicijo. Tudi ta-le je bila o počitnicah, in sicer 4. in 5. avgusta v Mariboru ob priliki mariborskega tedna. O njej se je pisalo v dnevnem časopisu, seveda takrat. V našem stanovskem glasilu, kamor predvsem spada tako poročilo, pa ni bilo niti besedice. Zopet smo se zanašali drug na drugega, kar se tolikokrat dogaja, in tako je poročilo izostalo. Zato ga sedaj naknadno rešim pozabljenosti.

Prav posrečena je bila misel tov. Ogorelca, zbrati kar 10 letnikov najstarejših tovarišev. Zakaj vrste onih, ki so maturirali že pred 40. ali 45. leti, se kaj naglo redčijo. Kaj šele vrste, ki slavijo zlato, ali pa celo dijamantni jubilej svojega vstopa v javno življenje.

Izmed 50 še živih starih slovenskih štaterskih maturantov učiteljskih iz l. 1875.—1885. se je udeležilo te zanimive slavnosti 26 tovarišev in 1 tovarišica. Ker so mnogi izmed njih stali še v polpretekli dobi v prvih vrstah stanovskega pokreta in so bili tudi v širši javnosti visoko čislani in priznani delavci na kulturnem, gospodarskem, humanitarnem in političnem polju, zato naj navedem tu njihova imena: Pestevšek Karol, Rataj Franc, Petriček Anton, Sabati Jože, Grösslinger Ignac, Majcen Gabrijel, Rajh Janez, Jurko Blaž, Mešiček Jože, Tomažič Janez, Farkaš Janez, Rozman Franc, Viher Simon, Neuhold Ivana (Cankarjeva učiteljica), Smolnikar Ivan, Črno Jernej, Vauhnik Mihael, Vogrinec Anton, Gnus Anton, Lešnika Anton, Maršič Karol, Stoklas Vinko, Gradišnik Anton, Jurko Rado, Kukovič Anton, Ogorelec Anton in

Wankmüller Anton. Torej skoraj sami stebri stare učiteljske garde, ki so bili svoj čas nosilci stanovske borbe za napredek šole in naroda in v katerih je bila živa narodna ideja, ki je bila v tisti idealov in požrtvovalnega dela tako bogati dobi našega preporoda in razvoja, še osovražena in preganjana. Nekateri še danes niso popolnoma izpregli z javnim delom, ampak se še vedno s pridom udeležujejo v kraju, kjer uživajo zaslužen pokoj.

Morda bo mlajše učiteljstvo zanimalo, kako so praznovali naši vrli starini to redko slavlje, ki je bilo določeno kar na dva dni.

Takoj po prihodu v Maribor so šli v cerkev, kjer je bila sv. maša za umrle tovariše. Potem jih je fotograf posnel, da bo vsak imel še doma spomin na ta izredni dogodek. Temu je sledil nekaj slavnostni zbor, katerega je vodil sklicatelj tov. Ogorelec. Tu je obujal spomine najstarejši član in zanimivi kronist tov. Pestevšek. (Menda ni med nami nikogar več izmed našega stanu, ki bi imel toliko podatkov zbranih zlasti o starejšem učiteljstvu, kakor ravno tov. Pestevšek. V tem oziru mu je bil podoben pokojni Porekar. A o po njem zbranim gradivu ni duha ne sluha. Kam pojde Pestevškovo?) On je šel po končani realni na učiteljske v Gradec. Po l. 1869., ko je bil uveljavljen avstrijski šolski zakon (torej je bila letoš šestdesetpetletnica tega dogodka) so prihajali na učiteljske juristi, teologi, tehniki in drugi absolventi srednjih šol, ki so pozneje zavzeli v stanu in med narodom prav odlična mesta. S Pestevškom so takrat študirali v Gradcu še Žolgar, Brezovnik in Vrečko. Imeli so svoje društvo »Mladika« in izdajali poseben list, v katerem so se vadili v pisateljevanju. Oče slovenskega šolstva Slomšek jim je bil vzor.

Zalski starina Petriček se je spomnil priljubljenih umrlih profesorjev Ehrata, Lauterja in Schreinerja. Dolski Gnus pa je še posebno

pozdravil ožje tovariše zlatega jubileja, želeč vsem še lepo bodočnost.

Pisec teh zapoznelih vrstic sem prišel med nje po končanem kosilu, ko so posedeli pri kupici vina in kramljali o časih, ki so že zdavnaj minuli. Pričakoval sem, da najdem družbo starin, ki so jih leta in življenja peza strla. A kako me je presenetilo dolgo omizje živahnih mož, ki so po resnem razgovoru in napitnicah razdrli marsikako kratkočasno in šaljivo. Glavna tarča pri zabavnem delu je bil seveda naš starina Blaž Jurko. Pa se ni prav nič ustrašil raznih atak, ampak jih je prav spretno pariral kakor nekdanj s sabljo, tako zdaj z jezikom. — Ej, še so vam dečki naši starini kljub temu, da so v marsikaterem oziru preživeli še mnogo težje čase, kakor jih preživljamo mi sedaj!

Po kosilu so odbrzeli z avtobusom h kopališču Mariborski otok. Drugi dan so se zbrali dopoldne ob Slomškovem grobu. Popoldne pa so si ogledali razstave in vrvenje Mariborskega tedna.

Pravo in iskreno stanovsko tovarištvo je bilo tem ljudem sveto. Bodrilo in krepilo jih je na trdi poti življenja. In to tovarištvo jih družilo in jim lepša še celo zadnje dni življenja. Uverjen sem, da ta njihov sestanek ni bil zadnji. Naj bi se zopet in zopet sešli tako vedri in čili.

—ski.

Novi človek

(Ivan Gol-Voj, »Človek, ki prihaja...« 1934. Samozaložba.)

Ni čudno, da je tisti, ki išče v tej svojstveni evangelijski knjigi Novega človeka — učitelj. Pravi, da je šola tvornica mladih

duš in učitelj njih graditelj; toda vsi ti primeri so prevsakdanji, da bi določili eno poskrto, poduhovljeno in privesno delo, ki ga oblikovalci nevidnih duš vrše nepoklicno. Zakaj poklic je obrat oblike, je utesnjen v oklep, ki se vnapadi in preide v strajnost, v največje zlo našega časa. Učilnica ni predavalnica. Je varovalnica in žrtvovalnica! In v tem nadelu je učitelj nadčlovek, nujno gredeč z na tenko presejanim časom, ki ga sam preoblikuje v svoji notranjosti ter iz svoje osebnosti oživljenega podaja v samolastnem ustvarjanju brez puhlih dnevnih krilat in brez opičjih posnemkov. In vse to naj je neprestano nihanje vse notranjosti in nepretrgana misel: iskati! In zato to ni poklicna služba in za to nadelo ni ocene!

Ta učitelj je mislec iskatelj! Tako ga vidim ob Gol-Vojevi knjigi. Ker, ako ni iskatelj, ni učitelj, in ako si učitelj, moraš iskati. Učiti moreš le v neprestanem iskanju in razmišljanju. Ta naš novi človek, ki nam podaja Novega človeka, je poleg vsega še modrijan, toplega evangelija, ki mu je izvor slovenska filozofija, in cilj: »sinteza materializma in idealizma, torej obeh svetovnih nazorov v zdravno celotno zemeljsko in življenjsko realnost«.

Gol-Voj je prišel k nam s to knjigo ob času, ko išče vsak nečesa, Novega človeka. Od najboljši učenega munika do poslednjega ročnega delavca gre ena sama deloma zavestna deloma podzavestna miselna črta: dajte nam novega človeka, ki bo rodil »dejavno ljubezen in ki bo užival zgolj v dobrem«. To iskanje velikega Socijalista je teoretično tako verno in prepričevalno podano v knjigi, da čutiš sam ob sebi nov pogon in toploto v mrtvih črkah, kakor da je ta novi čas in kakor da je ta Novi človek že blizu nas in celo v nas samih. Medtem pa se zavemo v zadnjem poglavju ob novem problemu, o katerem filozofija šele razmišlja in dvomi, da je to

Splošne vesti

POKLONITEV UČITELJSTVA IZ DRAVSKE BANOVINE NA GROBU BLAGOPOKOJNEGA KRALJA ALEKSANDRA I. ZEDINITELJA.

Jugoslovensko učiteljsko združenje, sekcijska za dravsko banovino — Ekskurzijski odsek, priredi v dneh 7., 8. in 9. decembra potovanje na Oplenac, da se pokloni blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zeditelju. Cena za vožnjo po železnici (iz Ljubljane do Mladenovca in avtobusom od Mladenovca do Topole in nazaj) znaša 180 Din. Prijave sprejema JUU v Ljubljani, kamor je istočasno poslani navedeni znesek. Ta znesek plača vsakdo ne glede na to, kje vstopi (na progi Ljubljana-Mladenovac). Udeleženci imajo polovično vožnjo do priključnih postaj za skupni vlak, tako do Ljubljane, do Zidanega mosta, do Brežic in Zagreba. Voznino od oddhodne do priključne postaje plača vsak sam. Udeleženci, ki niso državni uradniki, si morajo nabaviti na odhodni postaji posebno legitimacijo, ki jim omogoča polovično vožnjo do priključne postaje in nazaj. Ponovno apeliramo na učiteljstvo, njih sorodnike in prijatelje, da se tega potovanja udeležijo in pripomorejo do impozantnosti poklonitve. Prijavni rok je podaljšan do vključno 3. decembra. Uspoštevale se bodo le prijave, katerih lastniki bodo dostavili do tega datuma 180 Din na naslov JUU, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. Obenem s prijavo je javiti tudi naročilo za prenočišče in priključno postajo (in ne odhodno). Doslej je dospelo 245 prijav, potrebno pa jih je za posebni vlak še 155. Upravičeno pričakujemo še nadaljnjih prijav. Posebni vlak bo odpeljal iz Ljubljane ob 20.20 zvečer takoj za rednim brzovlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 20. uri. Prihod v Zidani most ob ca. 21.30, prihod v Brežice ca. 22.30 in v Zagreb gl. ob ca. 23.15 uri. V slučaju, da ne bo zadosti prijav, bomo potovali z rednim brzovlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 20. uri, iz Zidanega mosta ob 21.10, iz Brežic ob 22 in iz Zagreba ob 23.20. Točen program potovanja bomo objavili v dnevnikih dne 4. decembra in v radiu opoldne in zvečer istega dne, ko bo končno razvidno število prijav. Priporočamo, da ponese vsakdo s seboj potovalno ovedo, ki mu bo dobro služila pri potovanju v vlaku. Legitimacije za potovanje in podrobna navodila ter razpored bivanja v Beogradu in poklonitve na Oplenču bo prejel vsak udeleženec po pošti, na naslov, ki ga je javil obenem s prijavnico. Prenosišča bodo razdeljena v vlaku. Vsak udeleženec se mora na priključni postaji takoj pri vstopu javiti pri voditeljih izleta, ki bodo v posebnem železniškem vozu-kupeju. Železniški vozovi v posebnem vlaku bodo označeni z napisi Ljubljana, Zidani most, Brežice, Zagreb. V teh vozovih bo rezervirano toliko sedežev, kolikor prijavljencev bo vstopilo na navedeni postaji. Vljudo prosimo, da se udeleženci točno ravna po teh navodilih; s tem hočemo doseči, da bo imel vsak udeleženec dovolj prostora za udobno potovanje. Eventualne izpremembe glede bivanja v Beogradu in poklonitve na Oplenču bodo pravočasno objavljene. Ravnanje se bomo morali po tem, kdaj — to je v soboto ali nedeljo — bo mogoče dobiti čim več in čim ugodnejših prevoznih sredstev za prevoz iz Mladenovca do Topole. Vlak se bo vrnil v Ljubljano v ponedeljek 10. dec. v dopoldanskih urah. Intervenerali smo, da bo učiteljstvo prejelo decembrske mesečne prejemke redno.

Šolska upraviteljstva vljudo prosimo, da takoj vrnejo pole, ki so jih dobila za podpisovanje učencev. Pole morajo biti v Ljubljani najkasneje do petka 30. t. m.

svojestveno gledanje na svet in življenje le maloverni žarek v današnje splošno iskanje ne samo novega Človeka, temveč novega Vsečloveka, ki naj je popolnejši od Nietzschevega Nadčloveka. Vsakdanjost sicer ne vidi tega iskanja, ker jo preglašajo oskosrečna stremeljenja trenutnosti in časovno — modne konjunkturi; vendar se včasih naš duh le otrse »tega sveta« ter gre vase in si ustvarja v sebi in v vseh lepoto, dobroto in ljubezen. Gol-Vaj nam v zadnjem poglavju »Ukazano — še neizvršeno (Noč — dan...)« po 120 straneh razvije svoje gledanje na sintezo že prej omenjenih svetovnih nazorov. Predvsem vidi on v brezrazrednosti, v pobijanju antagonizma, v dviganju proletarijata zgolj materialistični poudarek, kateremu manjka »življenja, peruti, idealizma«. To rešitev najde v visokem nauku krščanstva; zakaj »s krstom v reki Jordanu nam je pokazano, da je neobhodni temelj živnega ljubezenskega krščanstva na zemlji z resnico in pravico okrašena materija — mati zemlja, oziroma s tem krstom je objavljena danes tudi znanstveno dokazana resnica, da je glavni predpogoj za zetižiranje, včlovečenje nas zemljanov socialno pravična, bratska ureditev neobhodne materialne plati življenja«. —

Tudi zunanost knjige je vsebinski primer: v sivih platnicah se zlati Človek, ki prihaja. Mislim ob tem, da hrepeni danes vse le za zlatom, in mislim tudi, da je vsebina knjige podobna zlatemu hrepenjenju in razodetju v sivino, ki naj objame in blagoslovi tebe, ki jo boš čital, in iz tebe vsakogar, komur boš podajal njene misli. Legionar Kralja Matjaža — našega pravičnega Novega človeka — Ivan Cankar — je izrekel besede: »Ali ura pride nekoč, ko bo odprl srca topel spomladanski veter, ko si bodo obrzi enaki v sreči, ne v bridkosti, ko se bodo ljudje pozdravljali s cvetjem ovenčani in z glorio ljubezni.«

Tone Gaspari.

POKLONITEV NA OPLENCU — DOPUSTI IN ODSOTNOST.

Da se omogoči učiteljstvu poklonitev na Oplenču, je izdala kraljevska banska uprava 27. XI. 1934 odlok pod IV. No. 15.624/3, ki se glasi: »Na prošnjo JUU sekcije za dravsko banovino v Ljubljani, ki je organizirala za 7., 8. in 9. december 1934 skupno poklonitev učiteljstva dravske banovine na grobu blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zeditelja, odreja kr. banska uprava v smislu odloka predsedništva ministrskega sveta Ad. Br. 1798 z dne 9. XI. 1934 s svojim odlokom 15.629/3 od 27. XI. 1934 dodatno k odloku IV. No. 15.151/1 z dne 15. XI. 1934, da se dovoljuje potreben dopust vsemu učiteljstvu narodnih šol, meščanskih in srednjih šol, ki se bo udeležilo te poklonitve. S tem odpadejo omejitve in posebne določbe, navedene v okrožnici IV. No. 15.151/1 z dne 15. XI. 1934 in se morejo udeležiti poklonitve vse učne osebe z iste šole. To obvestilo velja kot nadomestilo okrožnice kr. ban. uprave.

— **Žalne zastave.** Na razna vprašanja šol. upraviteljev, do kdaj morajo biti žalne zastave izobešene na šolskih poslopih, sporočamo, da je za to oblastveno določeni termin potekel dne 21. nov. 1934.

Ob državnih praznikih se žalne zastave ne bodo izobešale, pač pa državne na pol droga ali opremljene z žalnim trakom.

— **Stalež šolstva in učiteljstva 1934.** razpošilja založnica le šolam in zavodom, na podlagi naročilnic. Šole in zavodi, ki niso še naročili Staleža, naj store to čimprej, ker je naklada razmeroma majhna. Stalež šolstva in učiteljstva je popolnjen z mnogimi podatki, ki ne bodo dobro služili samo šolskim upraviteljem in krajevnim šolskim odborom, marveč tudi večinskim in drugim uradom.

— **Nekateri člani sreskega učiteljskega društva v Kočevju** so menda pozabili, da jih veže **stanovski pones**, da izvršujejo napram svojemu društvu svojo drugo dolžnost, ki je skoraj ravno tako kardinalna kakor prva (redno udeleževanje društvenih zborovanj), namreč **redno plačevanje članarine**. Zganite se vsaj oni dolgoletni dolžniki, kajti društvo za vas leto za letom plačuje sekciji odpadajočo članarino! Prosimo torej malo več obzirnosti!

Odbor.

— **Priznanje.** Kr. banska uprava je izrekla priznanje našemu tovarišu g. Josipu Lapajneju iz Cerkelj pri Kranju za njegove uspehe pri izvajanju dečjih dni in pri splošnem pogozdovanju s slikovito diplomom. Je to izredno odlikovanje, lažje razumljivo, če upoštevamo, da ga je tudi ministristvo poljoprivrede lani odlikovalo s krasno diplomom za izvršena dela na področju planšarstva, o katerem je spisal zanimiv sestavek v kmetijski brošuri ob priliki sreske kmetijske razstave v Kranju, ki so jo izdali po njegovi inicijativi. Za delo na vasi je prejel že dve nagradi iz »Kraljevega fonda«. Da se je tovariš Lapajne s tako vno motil planšarstva in gozdarstva, je pripisovati predvsem lepoti gorenskega ozemlja, ki ga je vzljubil z vso dušo kot lovec in planinec. Njegova mati, haloška viničarka, oče sin gorjanskega kmeta iz Otaleže ob Idriji — sta ga že v zgodnji mladosti priklopala k skrivnostim prirode, ki se je vanjo življal kot gojenec Marijanišča, kar nam je tako živo opisal v svojem radijskem predavanju »O otroku iz predpotresne Ljubljane«. Usoda mu je bila naklonjena, da se je kot učitelj poročil z lastnico kmetije. Zemlji je posvetil vso svojo mladost. Videli so ga sedaj v hlevu pri živini, ki jo je najraje sam opravljal, sedaj na njivi s sejalnico v roki, ni se sramoval kose, ne da so mu lastni otroci pasli krave. Vso vojno je kmetoval sam — brez poslov.

Pod njegovim vodstvom se je ustanovila Pašna zadruga, ki jo neguje kot svoje lastno dete. Omogočil ji je nabavo obsežne planine (Krvavec), kjer so on in zadrugarji zgradili mične stanove, vse okrog doma, ki ga je zgradilo SPD na njegovo pobudo.

Ne čudimo se tedaj, da priznavajo njegove uspehe državne oblasti in tudi kmetije, poljanci in gorjanci s senatorsko kandidaturo.

— **Kmetijsko berilo I. del** je naslov knjigi ki jo je izdalo »Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino«. Knjigo je uredil nadzornik Josip Strekelj. V lični zbirki so podana pregledno in zelo poljudno berila naših kmetijskih strokovnjakov iz kmetijstva, travništva, živinoreje, sadjarstva, vinogradništva in kletarstva, vrtnarstva in zadrugništva. Berilo pojasnjuje mnoge prav dobre slike. Bogata zbirka potrebnih naukov je namenjena kot priročnik našim gospodarjem in kot učbenik kmetiki mladini. Res dobro delo prav toplo priporočamo učiteljstvu kot pomožno knjigo pri pouku iz kmetijstva. Posebno pa bo »Kmetijsko berilo« dobro došlo učiteljem in učencem naših kmetijsko-nadaljevalnih šol. Knjiga bo v kratkem razprodana, zato priporočamo, da si jo zainteresiti čim prej naroče pri tajništvu »Društva kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino« (Martelanc Karol), sresko načelstvo v Kranju. Cena knjigi brez poštnine je 10 Din.

— **Prva otroška razstava narodnih noš in ročnih del.** V svrhu propagande narodne noše in vstvarjajoče sposobnosti naših otrok priredi Savez humanih društev kraljevine Jugoslavije v Beogradu letos o Božiču prvo otroško razstavo narodnih noš in ročnih del. Najboljša dela bo odlikovala strokovna komisija z diplomami in medaljami, a poleg tega bo podeljenih tudi sto otroških oblek. — Razstava bo prirejena istočasno s loterijo, ki bo

imela 200 glavnih dobitkov in to 100 deških in 10 dekliških narodnih noš. — V času razstave bo tudi državni zbor usmiljenja, konferenca za razširjenje narodnih noš in propagando ročnih del. — Končno je namen te razstave, da se iz njenih dohodkov za božič obleče vsaj 1000 otrok z narodnimi nošami. Vsa podrobnejša navodila se dobi pri »Savezu humanih društev« — Beograd.

— **Misel in delo,** kulturno in socialno revijo je začela izdajati zadruga »Tisk jugoslovanskih naprednih akademskih društev Nastala«. List bo prinašal članke v aktualnih vprašanjih iz vseh panog javnega življenja. V prvem dvojnem zvezku so poleg spominskega članka o blagopokojnem kralju Aleksandru I. in uvodne besede uredniškega odbora nastopni aktualni članki: Dr. S. Bajić, Zakon o minimalnih mezdah. Dr. J. Likar: Vprašanje srednje šole. A. Lajovic: Kočevje in mi. D. S. S. Lapajne: Usoda vlagatelj. Dr. A. Založnik: Regeneracija. Dr. B. Vrčan: Kriza manjšinske zaštite.

Obzornik prinaša med drugim kratka poročila o kongresih profesorjev, zdravnikov in učiteljev in pravnikov. Novo revijo »Misel in delo« toplo priporočamo našemu učiteljstvu. Cena letno 60—, polletno 30—, četrletno 15— Din. Posamezna številka stane 6 Din.

Damske plašče

v odličnih kvalitetah in prvovrstnih krojih kupite od

Din 350- dalje pri **FRAN LUKIČ** **STRITARJEVA ULICA**

Velika izbira!

— **Sekcija Pomladka Jadranske straže** opozarja vse bratske Pomladke, da je sedaj še čas, da se naroče na službeno glasilo »Pomladka Jadranske straže«. Izhaja mesečno v Splitu, stane celoletno 10 Din. Mogoče je še dobiti informativni koledar »Naš mornar«. Tudi društvene žige Pomladki zelo naročajo. Mnogi se oglašajo radi zastave. V prihodnji številki »Našega roda« bo slika in opis zastave PJS. Pomladki, mislite nanje, kongres JS bo že čez pol leta! Radi obilega dela v pisarni je dopisovanje malo zastalo, kar naj bratski Pomladki blagovolijo upoštevati. Vsa naročila pa se izvrše takoj. Oglašajte se pridno in poročajte o svojem delu! Čuvajmo!

— **Geografija sodobne Evrope** — bo prvovrsten priročnik, ki ga za Slovensko šolsko Matico pripravlja naš priznani strokovnjak dr. V. Bohinec. To bo pomožna knjiga, ki jo naročniki SSM prejmejo za zelo majhen de-

Učiteljski pravnik

— **Š Vprašanje.** Imenovana sem za učiteljico v J. Vmamu v Ljubljani živečo mamo, ki bi jo rada vzela k sebi. Sem namreč sirota in so me študiralni bratje ozir. mati z namenom, da kasneje jaz živim mater, ki se niti sama ne more preživljati s svojo skromno pokojnino (po očetu 37 Din mesečno in za sebe ca. 200 Din mesečno skupno torej okrog 240 Din mesečno). Zdaj je napočil čas, da svojo nalogo izpolnim. Ne vem pa, kako se bo to lažje prioblasti to naše predvideno skupno gospodinjstvo. Vsekakor razumem jaz isto tako, da živi ona pri meni, ne pa jaz pri njej. Ker sem pa v dvomu in se bojim nasprotnega tolmačenja in temu sledečega okrnjenja prejemkov, prosim za tozadevno pojasnilo.

Odgovor. Ako uživa mati po očetu odnosno zase pokojnino iz državne ali samoupravne blagajne, bi se Vam zmanjšali prejemki v primeru skupnega življenja z materjo v smislu določil uredbe z dne 11. IV. 1934. za 20%.

— **Š Tovariši(-ce) novinci(-ke)!** Nabavite si takoj ob nastopu službe »Ročni katalog« in ravnajte se po navodilih, ki jih vsebuje ta priročna in koristna knjižica.

— **Š Rodbinska doklada za otroka.** Ta pripada drž. uslužbencu za otroka do 16. leta starosti po določilih čl. 8. uredbe o drag. dokladah: 1. ako nima otrok več kot 200 Din kakršnihkoli dohodkov v denarju in naravi in 2. ako ga kot vajenca v obrti, trgovini ali podjetju vzdržuje oče drž. uslužbenec. Čl. 8. uredbe (stran 87 Roč. Kat.) govori le o rodbinski dokladi za otroka do 16. leta starosti. Čl. 9. uredbe določa kdaj pripada doklada za otroka izjemoma tudi po 16. letu starosti in našteva primere pod a), b) in c). Pod c) je navedeno le redno šolanje v dobi po 16. do 23. leta starosti. Za otroke nad 16 let stare, ki se uče v obrti, trgovini ali podjetju torej ne pripada rodb. doklada četudi te otroke vzdržujejo starši drž. uslužbenci.

Naša gospodarska organizacija

UČITELJSKI DOM V MARIBORU

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

VABILO

na II. redni občni zbor dne 23. decembra 1934. ob 10. uri v prostorih doma v Mariboru.

Dnevni red:

1. Odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge.
4. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku za poslovno leto 1933/34.

nar in ki je noben učitelj ne bo mogel pogrešati pri svojem delu v šoli in pa izven šole. Izšla bo v treh letnih snopiščih po 120 strani. Ker pa naklada knjig, ki jih izdaja Slov. Šol. Matica, ne sega nad število letnih članov, zato zamudnikom pozneje ne bo več mogoče postreči s I. delom, ki v kratkem izide! Zadnji termin za vplačilo naročnine na letošnje knjižice je 15. december. Odbor Slov. Šol. Matice.

— **Zlati nauki o gnojenju.** Občestvo učiteljev kmetijsko-nadaljevalnih šol je izdalo brošuro Zlati nauki o gnojenju. Spisal jo je inž. Rado Lah. Knjižice te vrste so potrebne gojencem kmetijsko-nadaljevalnih šol, ki dosejajo niso imeli prav nič primerne, s čimer bi se okoristili pri pouku. Delce se bo dalo s pridom uporabiti tudi v višji narodni šoli, kjer je kmetijski pouk predpisan, nimamo pa še čitank ali časopisa, ki bi vseboval tudi kmetijsko snov. Koristila bi tudi fantom v društvih fantov in deklet in naprednejšim ter ukaželnim kmetovalcem. Prvi naj sežejo po nji seveda učitelji kmetijsko-nadaljevalnih šol, ker bodo v knjižici našli mnogo koristne snovi in jo bodo lahko čitali s fanti pri pouku. So po 2 Din in se naročajo pri šolskem upraviteljstvu v Vodicah nad Ljubljano.

— **JOSIP OREL, NADUČITELJ V POKOJU.** Dne 17. novembra t. l. je preminil v Prvačini nadučitelj v pok. Josip Orel. Blagopokojnik je bil vzoren soprogozlatoporočnik s plemenito gospo Avgusto, s katero sta vzgojila tri vrle sinove: Riharda, nadučitelja, dr. Vladimira, odvetnika, Stanka, bančnega uradnika, ki so ponos njima, Prvačini in narodu. Blagopokojni Josip Orel je bil rojen v Zbiljah 1. 1854. Šolal se je v Gorici, kjer je napravil zrelostni izpit 1. 1876., dne 1. nov. istega leta je bil nameščen kot učitelj v Prvačini, kjer je služboval do vpokojitve leta 1921.

Nad štirideset let je torej blažil srca in bistril razum prvaški mladini. Bil je vesten učitelj in iskren tovariš. Vsi smo ga spoštovali in ljubili. Njegovo delovanje ni bilo omejeno le na šolo, ampak bil je neumorno delavec tudi izven šole. Izvrsten glasbenik je do par mesecev pred smrtjo vodil cerkveno in posvetno petje. Njegov zbor je slovel po lepi vipavski dolini in sploh po vsej deželi. Vodil in vežbal je tudi Prvaško godbo in bil duša družabnemu življenju.

Kmetijski strokovnjak je bil vzgled tuk. ljudstvu, kateremu je pomagal z nasveti v dobrih in slabih časih.

Bil je miren in plemenit značaj ter vesel družabnik.

Velikačen pogreb je pričal, kako je bil priljubljen in spoštovan.

Ne le kar velevala mu stan — kar more, to mož je storiti dolžan — to je v polni meri vršil blagopokojni tovariš. Počivaj v miru!

5. Poročilo kuratorija.

6. Slučajnosti in predlogi.

V smislu § 16. zadrugnih pravil je računski zaključek za l. 1933/34. zadrugnikom na vpogled pri upravniku doma.

V Mariboru, dne 22. novembra 1934.

Štefan Blažič, tajnik. Anton Hren, načelnik.

— **g Članom Učit. Samopomoči.** Ker smo imeli v novembru t. l. samo en smrtni primer (Marija Negovetič, Poljčane), Vam je uprava pripisala tudi prispevek za upravnino in rezervni fond za l. 1935. Samci nakažejo Din 16—, zakonski pari pa Din 31— V teh dneh je uprava razposlala opomine vsem članom, ki imajo večje ali manjše zaostanke. Poravnajte vse obveznosti v mesecu decembru, da začnemo novo leto s čistim računom. V bodoče nakazujte redno in sproti vsak mesec predpisane zneske. — Člani naj se zavedajo, da načelstvo ne more podeliti novih podpor, če prejšnji prejemniki ne nakazujejo redno in točno svojih mesečnih odplačil. Podporni sklad ima okrog Din 150.000— imetja, članom se je pa izdalo okrog Din 200.000— podpor kot brezobrestna posojila. — Uprava prosi vse člane da privabijo v našo zadrugo novih članov. Učit. Samopomoč mora postati močnejša v številu članov, potem bodo tudi posmrtnine in podpore iz podpornega sklada večje in izdatnejše. Uvažujte to, saj bo to koristilo posredno Vam!

— **g Članom obmorskega doma v Omišlju.** V novembru t. l. nam je poslalo precej tovarišev(-ic) prvi mesečni obrok a Din 100— za učiteljski obmorski dom v Omišlju. Ostalo je pa še nekaj položnic neizrabljenih. Vljudo prosimo vse tiste člane in priiglašence, ki v tem mesecu niso nakazali tega zneska, da nakažejo prvi obrok s položnico, ki so jo prejeli v oktobru. Vsem ostalim pošljemo položnice v teh dneh. V bodoče bodo dobivali vsi člani položnice v zadnjih dneh meseca. Prosimo, da nakazujete mesečne prispevke takoj po prejemu mesečne plače. Priporočamo se vsem dobrosrčnim tovarišem (-icam), da vstopijo čimprej v naše društvo in nam pomagajo zgraditi obmorski dom za učiteljstvo dravske banovine. Posebno se pa priporočamo tistim članom in zaupnikom, katerim smo poslali slike bodočega obmorskega učiteljskega doma, da se na prvem učiteljskem zborovanju spomnijo s prijaznimi besedami našega društva in nam s svojo vplivno in prepričevalno besedo pridobijo kaj novih članov. Dom bo za nas vse, zašto ga gradimo mi vsi!

— **g Učiteljski dom v Mariboru.** Za »Maistrov kamen« so nadalje prispevale šole: Ptuj, deklška okoliška os. 70— Din; Celje, deška okoliška os. 50— Din; Prevalje 65— Din; Krčevina pri Mariboru 80— Din; Sp. Polskava 20— Din; Jarenina 30— Din; Breg pri Ptuj 30— Din; Vel. Nedelja 60— Din. — Najlepša zahvala! — Skupaj doslej: 350725 Din. — Tovariši-zamudniki, ne pozabite 1. decembra na »Maistrov kamen«! — M. Kožuh, blagajnik.

—g Samopomoč učiteljskih otrok r. z. z o. z. v Ljubljani naznanja vsem zadržnikom, da je v mesecu novembru izplačala dve odpravnini v skupnem znesku 4750 Din. Zato dobe vsi člani položnice, da poravnajo svoje obveznosti, in sicer za 13. primer, Tisti pa, ki še niso plačali 12. primera, pa dobe za oba. Koliko ima kdo plačati, je razvidno iz položnice. Vse zamudnike prosi uprava, da poravnajo svoje zaostanke. V letu 1935. bode treba plačati za 14. primerov.

Sedaj znaša odpravnina 2540 Din.

Načelstvo je prejelo sledečo zahvalo:

Podpisani potrjujem, da sem danes prejela od zadruge Samopomoč učiteljskih otrok 2380 Din. Za izredno kulantnost in izplačilo se zadrugi najlepše zahvaljujem z željo, da bi se te ugodnosti poslužili vsi učitelji-starši. Gor. Radgona 8. dec. 1934.

Kovačec Marija.

— Zahvala, Učiteljsko na Dobjem je darovalo novemu Učiteljskemu domu v Ljubljani 100 Din v počastitev spomina za blagopokojnim šol. nadzornikom Egidijem Schiffrerjem namesto venca na njegov prerani grob. Blagajnik Učit. doma.

—g O priliki smrti očeta tukajšnje tovarišice ge. Bratkovičeve je zbralo tukajšnje učiteljsko 100 Din za Učiteljski dom v Ljubljani. Denar sem poslal istočasno s tem pismom. Podgornik France, šol. upr.

—g Leskovec pri Krškem. Namesto venca na krsto g. Lillega, očeta tovarišice ge. Bratkovičeve, je darovalo tukajšnje učiteljsko 100 Din Učiteljskemu domu v Ljubljani.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

Mladinska matica

—mm Tretja številka »Našega roda« izide nekoliko prej, tako da jo dobijo naročniki še lahko pred prazniki. Naslovno stran izdela Tone Kralj. Vsebinska bo božična in bo beletrija nekoliko bolj zastopana kot pri prvih dveh številkah.

Iščete primernih knjig za Miklavža? Ne bodite v skrbeh, Mladinska matica jih ima še mnogo v zalogi. Prav primerna knjiga za otroke od 8. do 12. leta je Ribičeva knjiga »Miklavževa noč«, bogato okrašena s štiri-barvnimi ilustracijami Milka Bambiča. Ceno knjigi smo znižali za kartonirane izvide od 16 Din na 12 in za vezane izv. od 22 Din na 16.50.

Za učence 1. in 2. razreda imamo v zalogi »Mihca in Jakca«, ki je izšel pred kratkim v drugi izdaji. Lepa in koristna knjiga je to. 1000 drobnih ilustracij Maksima Gasparija dopolnjuje tekst. Tudi ceno tej knjigi smo znižali od 12 Din na 8.

Za naše najmlajše imamo slikanico »Za vesele in žalostne čase«, ki sta jo sestavila Deržaj in Černejeva. Slikanica je v 4 barvnem tisku in na boljšem papirju stane pa kljub temu s popustom samo Din 3.50, vezana pa 6 Din.

V zalogi ima M. M. še naslednje knjige, ki jih daje po znižanih cenah: Kresnice IV. Kart. Din 2.50, vez. 5 Din. Kresnice V. Kart. Din 3.50, vez. 6 Din. Kresnice VI. Kart. Din 3.50, vez. 6 Din. Kresnice VII. Kart. 5 Din, vez. 8 Din. Ribič: Miškolin. Kart. Din 2.50, vez. 5 Din. Bevk; Lukec. Kart. Din 2.50, vez. 5 Din. Magajna; Čeljustnik. Kart. Din 3.50, vez. 6 Din. Kmetova; Lovci na mikrobe. Kart. Din 3.50, vez. 6 Din. Skulj; Vrtnaričica. Kart. Din 2.50, vez. 5 Din. Bevk; Tovariša. Kart. 5 Din, vez. 8 Din. Kardelj; Potovanje skozi čas. Kart. 5 Din, vez. 8 Din.

Naš rod I, II. in V. letnik vezan v polpl. 21, vezan v platno 30 Din. Lovrenčič; Tiho življenje. Kart. 6 Din, polpl. 9, platno 12 Din. Dr. Čermelj; Nikola Tesla. Kart. 20 Din, vez. 24 Din.

Ekskurzijski odsek

—eo Ekskurzijski odsek pri sekciji JUU v Ljubljani javlja vsem tovarišem in tovarišicam smučarjem in smučarkam, izvežbanim in začetnikom, da namerava prirediti v božičnih počitnicah 8-dnevni smučarski izlet na Gorjuše. Ves podroben program bo javljen v prihodnji številki, na kar že danes opozarjamo zainteresirane.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Članstvu sporočamo, da se bo vršil prihodnji tečaj od 2. do 6. januarja 1935. Kdor hoče na turnejo, se mora brezpogojno udeležiti tega ter ostalih tečajev pred odhodom v Bolgarijo. Ta datum smo izbrali zato, da bo celokupnemu članstvu omogočeno biti na tečaju. Svoje izvenšolsko delo uredite tako, da ne bo delo na tečaju trpelo. Na sestanku bo poročilo o podrobnosti turneje.

Šolski radio

—r. X. teden. V torek, 4. decembra bosta recitirala otroške pesmi gđc. Berta Lovrač in g. Silvo Mohora. Na programu imata: Levstika, Ketteja, Zupančiča, Kosovela, Černejevo, Jerajevo in Široka. Poskusila bosta za kratek čas pripeljati otroke v čisto drug, lepši svet, pa jih nato zopet približati težki realnosti, saj bosta med drugim recitirala tudi Zupančičev »Razgovor«. Zavedata se, kako težko se je po radiju zvezati z otroki in jim dati tisto lepoto, ki se kar sama odpre, če jo posreduje direktno, vendar upata da jima bo sledila mladina z lahkoto v pesnikov svet.

V petek, 7. decembra bo predaval g. Josip Zabkar »Kako iščemo rude«.

Razpored:

1. Znaki, ki kažejo na rudna bogastva.
2. Pravice rudosledstva in izkoriščanja.
3. Iskanje rud z vrtnjem.
 - a) Pričetek dela (gradba vrtnih naprav).
 - b) Načini vrtnanja.
 - c) Težkoče in ovire.
 - d) Nesreče.
 - e) Delo vrtnalnega mojstra.

V decembru bodo še sledeče oddaje:

Torek, 11. decembra: O početkih glasbe in njenem razvoju do danes; g. Adamič Emil. Petek 14. decembra: Donava in nje pomen za našo kraljevino; g. dr. Bohinec Valter. Ponedeljek 17. decembra ob 9. uri: Kraljev dan.

Torek 18. decembra: O norveških fjordih; g. univ. prof. dr. Reya Oskar.

Petek 21. decembra: Božična oddaja.

V kmetijskem radiu bo v nedeljo 2 dec. ob 16. uri predaval g. ing. Sadar Vinko: Kmetijska posvetovalnica.

Štanoska organizacija JUU

Od Izvršnega odbora

IZKAZ

blagajne Jugoslovenskega učiteljskega združenja v Beogradu. (Nadaljevanje.)

Za socialni fond Viteškega Kralja Aleksandra I. Zedinitelja so darovala sreska učiteljska društva:

Rasinsko-Kruševac	Din 1000'—
Ključ	Din 1000'—
Za mesto Novi Sad	Din 1000'—

Skupaj Din 3000'—

Opomba. Blagajna objavlja samo ona poklonila, katerih denar je že vplačan blagajni.

Učiteljska društva se prosijo, da vse potrebno store, da se fond čim bolj ojači. Denar je nakazati na ček. račun št. 53.081.

Iz sekcije

Železniške legitimacije za uradnike. Konec letošnjega leta poteče rok uradniškim legitimacijam. Opozorjamo učiteljsko, da si pravočasno nabavi nove fotografije. Ob tej priliki naj si vsakdo rezervira še eno fotografijo za člansko legitimacijo JUU, ki jo bo v kratkem sprejel od sreskega učiteljskega društva.

Pravice rednih članov JUU. Z ozirom na vprašanje nekega sreskega društva, kdo ima pravico udeležiti se jesenskih zborovanj sreskih društev, je izdal izvršni odbor JUU sledeče pojasnilo. Po pravilih JUU čl. 14. odstavek g imajo redni člani pravico udeleževati se zborovanj, voliti in biti izvoljeni. V istem členu je navedeno: »Ako redni član ne plača letne članarine najkasneje do 1. aprila, preneha biti član Jugoslov. učit. združenja, izgubi vse pridobljene pravice do 1. aprila prihodnjega leta in do tega dne ne more ponovno postati član združenja.« Iz zgornjega je razvidno, da imajo oni člani združenja, ki so poravnali članske prispevke za leto 1933/34 do 1. aprila 1934, vse članske pravice do 1. aprila 1935. Vse te pravice pa izgube 1. aprila 1935, ako niso plačali članarine za poslovno leto 1934/35. Na podlagi tega imajo pravico udeleževati se jesenskih zborovanj vsi člani združenja, ki so plačali svoje prispevke za poslovno leto 1933/34 do 1. aprila 1934. Vsi člani, ki so se vpisali v letošnjem poslovnem letu, naj se smatrajo kot novi člani in imajo vse pravice, izvzemši, če niso zgubili članstvo po čl. 14.

—s Sekcija JUU za dravsko banovino opozarja vsa ona društva, ki še niso prispevala v sklad za zaščito članstva enkratni prispevek à 5 Din za vsakega člana, da store to nemudoma in brez nadaljnega odlašanja. V tem pogledu so zaostala sledeča društva: Črnomelj, Dol. Lendava, Kozje, Maribor desni breg, Radovljica in Škofja Loka.

Vsa navedena društva ponovno prosimo, da upoštevajo sklepe banovinske skupščine, ki so merodajni za vse, in store upoštevajoč stanovsko disciplino, svojo dolžnost. Potreba zaščite članstva je vedno večja in bi sekciji ne bilo prijetno, da bi bila primorana z ozirom na pomanjkanje denarnih sredstev delati pri zaščiti kakršnokoli izjemo. Zato apeliramo na vsa zgoraj omenjena društva, da čim prej nakazuje dolžne zneske v neobhodno potrebni zaščitni sklad.

—s Upravitelji(-ice)! Opozorite krajevne šolske odbore, da poravnajo zaostalo naročnino »Popotnika«, ki sega pri sekciji v velike tisočake in onemogoča redno poslovanje. Prvi številki letošnjega letnika so bile priložene položnice, ki se jih pa večina krajevnih šolskih odborov ni poslužila. Ker je bil zaradi tega efekt vplačil prav malenkosten, je uprava začela dostavljati opomine s priloženimi položnicami št. 11.153. Ponovno Vas prosimo, da ukrenete potrebno v svrhu čim hitrejši poravnave zaostale naročnine, upoštevajoč tudi tekoče šolsko leto.

Iz društev: Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTU — bo imelo občni zbor dne 15. decembra v Ljubljani. Te dni kroži med člani odbora predstvena okrožnica. Vsakdo naj odgovori takoj na stavljena vprašanja, okrožnico pa nemudoma odpošlje naslednjemu odborniku. O vsebini okrožnice informirajte tudi bližnje članstvo. Predsednik.

— JUU UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ GORNJI GRAD bo zborovalo 7. decembra po prihodu avtobusov v Ksaveriju. V nasprotnem slučaju, če ne bodo nakazane plače, se bo zborovanje sklicalo pismeno.

Dnevni red: 1. Komemoracija za pokojnim vladarjem. 2. Objava dopisov. 3. Predavanje tov. p. Huberta. 4. Stanovske zadeve. 5. Slučajnosti. Četrta ure pred zborovanjem — kratka odborova seja.

— JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH bo zborovalo v sredo, dne 5. decembra t. l. ob 9. uri pri Sv. Lenartu. Dnevni red: Komemoracija za blagopokojnim Viteškim kraljem

Aleksandrom I. Zediniteljem; poročilo funkcionarjev; poročilo o poteku banovinske in glavne skupščine; volitev novega odbora; slučajnosti. Ob 8. uri seja upravnega in nadzornega odbora. Udeležba obvezna! Odbor.

— JUU SRESKI DRUŠTVI LJUBLJANA-MESTO in KAMNIK imata skupno zborovanje v petek 7. decembra ob 9. uri dopoldne v Delavski zbornici. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Naša gospodarska podjeta. 3. Zlato in denar v gospodarstvu. (Naš dinar v sedanji krizi.) Predava g. prof. dr. Mihelak. 4. Slučajnosti. — Vabimo članstvo obeh društev, da se polnoštevilno udeleži skupnega zborovanja. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-OKOLICA — VZHODNI DEL bo imelo v ponedeljek 10. decembra 1934. ob 9. uri žalno zborovanje za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem v telovadnici narodne šole na Grabnu v Ljubljani.

Po žalni komemoraciji se vrši redno zborovanje:

1. Stanovske zadeve.
2. Uvod v družboslovje II. del — predava g. dr. Tuma Henrik.
3. Raznoterosti.
- Pravočasna udeležba je obvezna. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU bo imelo redni občni zbor dne 7. dec. 1934. l. ob 11. uri v narodni šoli v Kočevju.

Dnevni red:

1. Žalna komemoracija za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem.

Po 10 minutnem odmoru sledi:

2. Došli dopisi.
3. Poročila društvenih funkcionarjev.
4. Poročila delegatov o obeh skupščinah.
5. Volitve uprave in nadzorstva.
6. Proračun za l. 1934/35.
7. Predlogi in slučajnosti.

Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LJUTO-MERU bo zborovalo v sredo, dne 12. decembra v Gor. Radgoni z začetkom ob 10. uri. Del sestanka bo posvečen spomenu Kralja-Mučenika. Po polurnem premoru se bo zborovanje nadaljevalo in med drugim bo govoril sres. šol. nadzornik, tov. Karbaš, o temi: »Aktualne zadeve na naših šolah.«

Udeležba je obvezna in prosimo točnosti! Odbor.

Novosti na knjižnem trgu

—k Cankarjeva družba je tudi letos razposlala svojim članom štiri knjige. Iz kolegarija naj omenimo članek tov. A. Vodetove: Fašizem in žena. Dalje članke: Fašizem in katoliška cerkev, Revolucijsno leto 1848. in Na obisku pri mogočnih robotih.

Splošna zgodovina socializma in socialnih bojev od Maksa Beera je izšla v dveh zvezkih. I. del obravnava stari, II. del pa srednji vek.

Pod severnim nebom je skrajšan prevod druge izdaje romana mladega ruskega pisatelja Pavla Nizivoja.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5'—

FR. P. ZAJEC
Ispravljanje optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

SPREJME SE

priden in pošten vajenec za krojaško obrt, starost 14 do 15 let pri Maksu Zabukovski, modno krojaštvo, Celje.

Za srednje, strokovne, meščanske, osnovne

šole

dobite vse mogoče

knjige in potrebščine

v naših knjigarnah:

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 — Maribor, Tyrševa ulica

Izvršujemo vsa tiskarska in knjigoveška dela. Na zalogi razne slike, fizikalni aparati, zbirke in druga učila

UČITELJSKA TISKARNA r. z. z o. z.

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6

Javljamo tužno vest, da je naš dragi soprog, oče in ded, gospod

JOSIP OREL

nadučitelj v pokoju

preminul 17. novembra t. l.

Pogreb se je vršil v nedeljo 18. t. m. ob 3. uri popoldne.

Avgrusta, soproga; **Rihard**, nadučitelj, **dr. Vladimir**, odvetnik in **Stanko**, bančni uradnik — sinovi in ostali